

Ξενοδοχείο Διεθνές

«Ταξίδι στα Κύθηρα»
Γύρισμα στο εσωτερικό του Διεθνούς¹

«.....»
Γύρισμα στο εξωτερικό του Διεθνούς²

Έχω κάνει 7 ταινίες μπροστά από το Διεθνές. Ήρθα και με ταινίες που δε θα έπρεπε λογικά να έχω έρθει. Έφερα μια σειρά από ανθρώπους που δεν ήξεραν τη Φλώρινα, ούτε την Ελλάδα. Ανακάλυψαν όμως την Ελλάδα και τη Φλώρινα.

Θ. Αγγελόπουλος, σκηνοθέτης³

Για μας ο Αγγελόπουλος δεν ήταν απλώς ο άνθρωπος του αντι-ποπ κορν σινεμά, ο σκηνοθέτης της συλλογικής ιστορικής μας μνήμης, αλλά ο καθημερινός άνθρωπος, που πίναμε μαζί το καφεδάκι μας στο ξενοδοχείο "Διεθνές" και συζητούσαμε μαζί του για τις ταινίες, το σινεμά, την πολιτική, την ιστορία.

Γ. Αντωνιάδης, πρόεδρος της Λέσχης Πολιτισμού Φλώρινας⁴

Δέκα λεπτά μέσα στο θρυλικό καφενείο Διεθνές και το βλέμμα δε λείει να ξεκολλήσει απ' το πάτωμα. Αδύνατον να πιστέψεις πως το ασπρόμαυρο σκάκι δάπεδο δεν είναι πια εδώ. «Κατ' ανάγκη» απολογούνται ο κ. Γιώργος Βελλιάνης κι ο γιος του Δαμιανός, «διαλύθηκε»! Καθρέφτης και κάδρα παίρνουν εκδίκηση

¹ Χ. σ. (2014). ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΚΗΣ «Αξιος γιος της Ρωμοσύνης» - 30 χρόνια από τον θάνατό του. Διαθέσιμο στο: <http://l-sysp-florinas.blogspot.gr/2014/09/30.html> (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

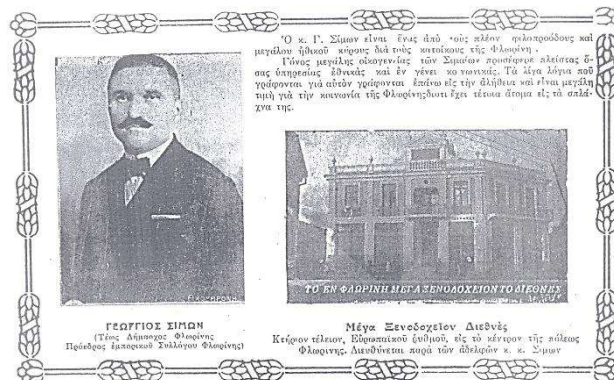
² Χ. σ. (χ.χ.). Η Φλώρινα του Κινηματογράφου - Τοπίο, φως και μνήμες. Διαθέσιμο στο: <http://vounisios.pblogs.gr/2015/11/h-flwrina-toy-kinhmatografoy-topio-fws-kai-mnhmes.html> (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

³ Χ.σ. (2012). Θόδωρος Αγγελόπουλος: «Η Φλώρινα είναι η μούσα μου». Διαθέσιμο στο: http://neafloirina.blogspot.gr/2012/01/blog-post_6794.html (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

⁴ Χ. σ. (2012). Η Φλώρινα του Θόδωρου Αγγελόπουλου. ΕΞΠΡΕΣ (Ημερήσια οικονομική εφημερίδα). Διαθέσιμο στο: http://www.express.gr/news/politismos/565031oz_20120214565031.php3 (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

μένοντας στην ίδια θέση 80 τόσα χρόνια τώρα. Οι γηραιοί θαμώνες βέβαια δεκάρα δε δίνουν για όλα αυτά, έχουν πέσει με τα μούτρα στο χαρτάκι τους (βίδα, εφταράκι, μπουρλότ), στις εφημερίδες τους, στο τσιπουράκι και στο κουβεντολόι. Τι θα λεγε ο Θόδωρος Αγγελόπουλος αν (δεν) το έβλεπε; «Σε όποιο μέρος του κόσμου κι αν ταξιδέψω, στο δεύτερο σπίτι μου θα επιστρέψω, στο Διεθνές», είπε κάπου κάποτε κι αυτό το σπίτι τον τιμά με αποκόμματα και φωτογραφίες τοποθετημένα με ευλάβεια σε μια εσοχή του τοίχου⁵.

Στα τέλη του 19^{ου} αιώνα, η Φλώρινα χάρη στην ιδιαίτερη γεωμορφολογική της θέση, κτισμένη ανάμεσα στις δυο βουνοκορφές, με το χαρακτηριστικό της ποτάμι, τον Σακουλέβα, να τη διασχίζει, το έντονο πράσινο και υγιεινό κλίμα της, σε συνδυασμό με το νέο αρχιτεκτονικό της πρόσωπο, εξελίσσεται σε ένα από τα πιο σημαντικά θέρετρα του βορειοελλαδικού χώρου⁶. Τις ανάγκες φιλοξενίας των επισκεπτών έρχεται να καλύψει μια σειρά ξενοδοχείων: *Μακεδονία* (1923), *Διεθνές* (1924), *Εθνικόν* (1924), *Ακρόπολις* (1924), *Ομόνοια* (1925;), *Αίγλη* (1928), *Βαλκάνια* (1931), που έρχονται να αντικαταστήσουν τα χάνια της περιοχής της αγοράς της τουρκοκρατίας. Στο ισόγειο οργανώνονται καταστήματα, καφενεία ή εστιατόρια, ενώ η χρήση του ξενοδοχείου αναπτύσσεται στον όροφο⁷.

Γεώργιος Σίμων & Μέγα Ξενοδοχείον Διεθνές
Από το «Μακεδονικό Ημερολόγιο» (1927)⁸

⁵ Χαραμή, Ό. (χ.χ.). *ΦΛΩΡΙΝΑ. Η πόλη της ομίχλης*. Διαθέσιμο στο: <http://www.thetravelbook.gr/article.asp?catid=30809&subid=2&pubid=63960262> (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

⁶ Ζαρκάδα Πιστιόλη Χρ. (2003). *Η αρχιτεκτονική της Φλώρινας στην Περίοδο του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Πολυτεχνική. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τ. Ι, 40 & 120 – 121.

⁷ Χ. σ. (1988). Παλιά ενθυμήματα. Η Φλώρινα στα χρόνια του μεσοπολέμου της δεκαετίας του 1930. *Αριστοτέλης, 187-188*, 9 – 11.

⁸ Όπως παρατίθεται στο Μεκάσης, Δ. (1991). Το ξενοδοχείο «ΔΙΕΘΝΕΣ», *Εταιρία*, 7, 39 – 44.

Το Ξενοδοχείο Διεθνές χτίστηκε το 1924, από τα αδέρφια Γεώργιο, Ιωάννη και Ηλία Σίμου, με καταγωγή από τη γειτονική κοινότητα των Αλώνων. Ο πρώτος είχε διατελέσει Δήμαρχος Φλώρινας⁹, ενώ το έργο χρηματοδοτήθηκε, κυρίως, από τον Ιωάννη, μετανάστη στις Η.Π.Α¹⁰. Τον σχεδιασμό ανέλαβε ο πολιτικός μηχανικός Αριστοτέλης Μελετίου, οποίος ήταν απόφοιτος του Σχολείου Τεχνών του ΕΜΠ (1890) και είχε συνεχίσει τις σπουδές του στη Γάνδη και το Παρίσι (1890-1893). Σύμφωνα με τον Δημήτρη Μεκάση, του ξενοδοχείου προϋπήρχε τούρκικο χάνι¹¹.

Ξενοδοχείον «ΔΙΕΘΝΕΣ»¹²

Πρόκειται για ένα ξενοδοχείο με καταστήματα στο ισόγειο, που είναι τοποθετημένο πάνω στην οικοδομική γραμμή, με τρεις ελεύθερες όψεις. Στην όψη της οδού Ναούσης οργανώνεται ο χώρος της εισόδου, ενώ το κυρίως ξενοδοχείο αναπτύσσεται στον όροφο, με δεκατρία δωμάτια να διατάσσονταν

⁹ Ο Γεώργιος Σίμου γεννήθηκε στα Άλωνα της Φλώρινας, το 1883. Ασχολήθηκε με το εμπόριο, διατελώντας, μάλιστα, επί σειρά ετών πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου Φλώρινας και μέλος της διοίκησης του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου. Εισχώρησε και στις τουριστικές επιχειρήσεις, καθώς το 1924 οι αδερφοί Σίμου έχτισαν το ξενοδοχείο «Διεθνές», το οποίο για την εποχή του υπήρξε υπόδειγμα εγκαταστάσεων και λειτουργίας. Το 1924, διορίζεται Δήμαρχος Φλώρινας και παραμένει στην θέση αυτή ως τις πρώτες αυτοδιοικητικές εκλογές το 1925. Απεβίωσε και κηδεύτηκε δημόσια δαπάνη, τον Νοέμβριο του 1957. Μπαρδάκας, Χρ. (2015). *Σχεδιασμός και πολιτικές ανάπτυξης του Δήμου Φλώρινας: Καταγραφή μέσα από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου (1912-1926)*. Θεσσαλονίκη: Τ.Β.Σ.Α.Σ., Π.Μ. (αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία). Χ. σ. (1957). Θάνατοι. Γεώργιος Σίμου. *Ελληνική Φωνή* [Φλώρινας] (23/11/1957). Αρχείο Αθανάσιου Βογιατζή.

¹⁰ Προφορική μαρτυρία του Γεωργίου Χάσου (22-12-2015).

¹¹ Μεκάσης, Δ. (1996). *Τα παλιά επαγγέλματα της Φλώρινας. Τόμος Α΄*. Φλώρινα: Πρέσπες 1993, 126 - 129.

¹² Φωτοθήκη Λέσχης Πολιτισμού Φλώρινας.

περιμετρικά. Η είσοδος τονίζεται με τη δημιουργία εσοχής, η οποία διατηρείται και στον όροφο, όπου και προστίθεται ένας μεγάλος εξώστης. Στο ελαφρά καμπυλωμένο ανώφλι του ανοίγματος της εσοχής του ορόφου διαμορφώνεται ένα διακοσμητικό φάτνωμα με κυκλικό ρολόι στο κέντρο, όπου αριστερά-δεξιά αναγράφεται «ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΔΙΕΘΝΕΣ». Ο κατακόρυφος άξονας της εισόδου τονίζεται ιδιαίτερα με την προβολή στην πρόσοψη της σοφίτας της στέγης, η οποία καταλήγει σε τριγωνική αετωματική απόληξη που φέρει τη χρονολογία κατασκευής του κτιρίου: «1924». Παραστάδες πλαισιώνουν την εσοχή και προεκτείνονται πέρα από το τριγωνικό αέτωμα για να στηρίξουν τις πήλινες διακοσμητικές γλάστρες. Όμοιες γλάστρες διακοσμούν το κτιστό στηθαίο απόληξης του κτιρίου και στα σημεία όπου καταλήγουν οι ψευδοπαραστάδες που διαιρούν τις επιφάνειες των όψεων. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν, επίσης, τα χρωματιστά μωσαϊκά πλακίδια της εισόδου και των διαδρόμων επικοινωνίας, οι ξύλινες ταμπλαδωτές πόρτες της εισόδου και των δωματίων, καθώς και οι ξύλινες τζαμαρίες των καταστημάτων.¹³

Όπως, αναφέρει ο Γεώργιος Μόδης, το 1925, καθώς ήταν τότε πολύ ταραγμένη η ατμόσφαιρα στη Φλώρινα, είχαν ριχθεί από κοιμητήριδες της Σόφια δυο βόμβες στο καφενείο «Διεθνές» που ετραυμάτισαν σοβαρά 11 αθώους πελάτες του καφενείου. Επακολούθησαν συλλήψεις, ανακρίσεις, δίκες στο στρατοδικείο κλπ.¹⁴ Κάτω από το ξενοδοχείο στεγάστηκαν κατά καιρούς διάφορα καταστήματα. Ένα από αυτά ήταν το ζαχαροπλαστείο του Ζιούπα δίπλα στην είσοδο, ενώ στην πίσω μεριά του κτηρίου λειτούργησε οινομαγειρείο, για την εξυπηρέτηση των πελατών. Μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο το οινομαγειρείο έκλεισε και ο χώρος χρησιμοποιήθηκε ως στάβλος για τα άλογα, δεδομένου ότι την πελατεία του πλέον αποτελούσαν κάτοικοι από τα γύρω χωριά. Την περίοδο του Μεσοπολέμου, ένας χώρος του κτηρίου λειτούργησε ως χαρτοπαικτική λέσχη¹⁵. Κατά τη δεκαετία του 1930 ο Περικλής Χριστοφορίδης και ο Αναστάσιος Αντωνιάδης λειτουργούν συνεταιρικά το καφενείο κάτω από το ξενοδοχείο Διεθνές. Μάλιστα, ο Αντωνιάδης ήταν και κουρέας και, ταυτόχρονα με το

¹³ Ζαρκάδα Πιστιόλη Χρ. (2003). *Η αρχιτεκτονική της Φλώρινας στην Περίοδο του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Πολυτεχνική. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τ. ΙΙ, 79 – 81.

¹⁴ Μόδης, Γ. (...). Ο Πλαστήρας, η Φλώρινα και ο Πάγκαλος. *Αριστοτέλης*, 30, ...

¹⁵ Μεκάσης, Δ. (1991). *ό.π.*

καφενείο, λειτουργούσε σε κάποια γωνία του ίδιου χώρου και κουρείο. Οι δυο τους κρατούν το καφενείο μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του '60. Από τα μέσα της δεκαετίας του '60 και για 11 χρόνια, λειτουργεί το καφενείο ο Μιχάλης Βλάχος. Από αυτόν το αγοράζουν οι Αναστάσιος Πλιούμπης και Ηλίας Τσόμπρης από το Λέχοβο, οι οποίοι και το κρατούν στην ιδιοκτησία τους περίπου μέχρι 1979. Από τις αρχές του 1980 και μέχρι σήμερα ιδιοκτήτης του καφενείου είναι ο Γιώργος Βελιάνης¹⁶.

Η επιχείρηση του ξενοδοχείου πουλήθηκε στον Στέφανο Κιατύπη το 1960, οποίος και συνέχισε τη λειτουργία του έως το 1990, καθώς ήταν πλέον ασύμφορη¹⁷. Σύμφωνα με τον γιό του ιδιοκτήτη, Βαγγέλη Κιατύπη, όταν αγοράστηκε το Διεθνές από τον πατέρα του, ήταν ότι καλύτερο υπήρχε εκείνη την εποχή¹⁸.

Τόσο οι εξωτερικοί χώροι του ξενοδοχείου, όσο και οι εσωτερικοί απετέλεσαν σκηνικό σε πολλές ταινίες του Θ. Αγγελόπουλου. Από το 1991 στον όροφο όπου βρισκόταν το ξενοδοχείο, στεγάστηκε η Λέσχη Πολιτισμού Φλώρινας, αρχικά με μια μικρή Λαογραφική Συλλογή και στη συνέχεια με τμήματα κινηματογράφου, χορού, θεάτρου, φωτογραφίας, οικολογίας και περιβάλλοντος, λαογραφίας και παράδοσης και σκακιού. Το κτήριο κρίθηκε διατηρητέο από το Υπουργείο Πολιτισμού, ως έργο τέχνης¹⁹.

Βιβλιογραφία

Ζαρκάδα Πιστιόλη Χρ. (2003). *Η αρχιτεκτονική της Φλώρινας στην Περίοδο του Μεσοπολέμου*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ). Σχολή Πολυτεχνική. Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών (αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή), τ. I & II.

Μεκάσης, Δ. (1991). Το ξενοδοχείο «ΔΙΕΘΝΕΣ», *Εταιρία*, 7, 39 – 44.

Μεκάσης, Δ. (1996). *Τα παλιά επαγγέλματα της Φλώρινας. Τόμος Α΄*. Φλώρινα: Πρέσπες 1993.

Μόδης, Γ. (...). Ο Πλαστήρας, η Φλώρινα και ο Πάγκαλος. *Αριστοτέλης*, 30, ...

¹⁶ Προφορική μαρτυρία του Θανάση Βογιατζή (Goose, 30-11-2015).

¹⁷ Μεκάσης, Δ. (1991). *ό.π.*

¹⁸ Προφορική μαρτυρία του Βαγγέλη Κιατύπη (22-12-2015).

¹⁹ Προφορική μαρτυρία του Γιώργου Αντωνιάδη (Πρόεδρος Α.Π.Φ., 22-12-2015).

Μπαρδάκας, Χρ. (2015). *Σχεδιασμός και πολιτικές ανάπτυξης του Δήμου Φλώρινας: Καταγραφή μέσα από τα Πρακτικά του Δημοτικού Συμβουλίου (1912-1926)*. Θεσσαλονίκη: Τ.Β.Σ.Α.Σ., Π.Μ. (αδημοσίευτη μεταπτυχιακή εργασία).

Προφορική μαρτυρία του Βαγγέλη Κιατύπη (22-12-2015).

Προφορική μαρτυρία του Γεωργίου Χάσου (22-12-2015).

Προφορική μαρτυρία του Γιώργου Αντωνιάδη (Πρόεδρος Λ.Π.Φ., 22-12-2015).

Προφορική μαρτυρία του Θανάση Βογιατζή (Goose, 30-11-2015).

Φωτοθήκη Λέσχης Πολιτισμού Φλώρινας.

Χ. σ. (1957). Θάνατοι. Γεώργιος Σίμου. *Ελληνική Φωνή* [Φλώρινας] (23/11/1957). Αρχείο Αθανάσιου Βογιατζή.

Χ. σ. (1988). Παλιά ενθυμήματα. Η Φλώρινα στα χρόνια του μεσοπολέμου της δεκαετίας του 1930. *Αριστοτέλης, 187-188*, 9 - 11.

Χ. σ. (2012). Η Φλώρινα του Θόδωρου Αγγελόπουλου. *ΕΞΠΡΕΣ* (Ημερήσια οικονομική εφημερίδα). Διαθέσιμο στο:

http://www.express.gr/news/politismos/565031oz_20120214565031.php3

(Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

Χ. σ. (2014). ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΚΗΣ «Άξιος γιος της Ρωμιοσύνης» - 30 χρόνια από τον θάνατό του. Διαθέσιμο στο:

<http://l-sysp-florinas.blogspot.gr/2014/09/30.html> (Ημερομηνία πρόσβασης

18-5-2016).

Χ. σ. (χ.χ.). Η Φλώρινα του Κινηματογράφου - Τοπίο, φως και μνήμες. Διαθέσιμο στο:

<http://vounisios.pblogs.gr/2015/11/h-flwrina-toy-kinhmatografoy-topio-fws-kai-mnhmes.html> (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

Χ.σ. (2012). Θόδωρος Αγγελόπουλος: «Η Φλώρινα είναι η μούσα μου». Διαθέσιμο στο:

http://neafiorina.blogspot.gr/2012/01/blog-post_6794.html

(Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).

Χαραμή, Ό. (χ.χ.). ΦΛΩΡΙΝΑ. Η πόλη της ομίχλης. Διαθέσιμο στο:

<http://www.thetravelbook.gr/article.asp?catid=30809&subid=2&pubid=639>

[60262](http://www.thetravelbook.gr/article.asp?catid=30809&subid=2&pubid=639) (Ημερομηνία πρόσβασης 18-5-2016).